

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ КОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ ТА ХІМІЇ ВОДИ ім. А.В. ДУМАНСЬКОГО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІКХХВ

ім. А.В. Думанського НАН України

академік НАН України

Владислав ГОНЧАРУК

2022р.

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну мобільність в інституті

СХВАЛЕНО

На засіданні

Вченої ради інституту

Протокол № 12 від 14.12.2022 р.

Київ-2022

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність наукових, науково-педагогічних працівників та здобувачів наукових ступенів (далі – Положення) Інституту колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського Національної академії наук України (надалі – Інститут) розроблене відповідно до Законів України «Про наукову і науково-технічну діяльність», постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність», інших нормативно-правових документів з питань академічної мобільності Національної академії наук України.

1.2. Положення регулює діяльність Інституту щодо організації академічної мобільності та її учасників, встановлює загальний порядок організації різних програм академічної мобільності на території України і за кордоном.

1.3. Академічна мобільність надає можливість її **учасникам** (аспірантам, докторантам, науковим та науково-педагогічним працівникам Інституту тощо) громадянам України, іноземцям навчатися, викладати, проходити навчальну практику, стажуватися, проводити наукові дослідження у науковій установі або в закладі вищої освіти (в Україні або за кордоном).

1.4. Право на академічну мобільність може бути реалізоване на підставі договорів між Інститутом та науковою установою або закладом вищої освіти (вітчизняним або зарубіжними) **установою-партнером** або їх основними структурними підрозділами, а також може бути реалізоване на підставі власної ініціативи учасника на основі індивідуального запрошення та договореної угоди між учасником та Інститутом погодженою з керівним відділенням НАН України до складу, якого входить Інститут.

1.5. За місцем реалізації академічна мобільність поділяється на:

- внутрішню академічну мобільність – реалізовується між Інститутом та вітчизняними установами-партнерами або їх основними структурними підрозділами, та учасниками (громадяни України) в межах України.

- міжнародну академічну мобільність – право на яку реалізується учасниками від Інституту в іноземних установах/організаціях, між Інститутом та іноземними установами-партнерами або їх основними структурними підрозділами, а також іноземними учасниками в Інституті.

1.6. Основними видами академічної мобільності є ступенева та кредитна, які реалізуються в Інституті на підставі договірних відносин відповідно до чинного законодавства України.

Учасники академічної мобільності поділяються на:

- **групова академічна мобільність** – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень тощо, групою яку організовує Інститут і установа-партнер з метою реалізації основних навчальних академічних та дослідницьких програм;

- **індивідуальна академічна мобільність** – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень, тощо в індивідуальному порядку учасником академічної мобільності з метою реалізації індивідуальних поставлених йому завдань у відповідності з індивідуальним планом.

- ініціативна академічна мобільність – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень, тощо учасника з власної ініціативи, погоджене в установленому порядку Інститутом, з метою реалізації індивідуальних освітніх, академічних, дослідницьких програм в рамках вітчизняних і зарубіжних державних програм та проектів тощо, за узгодженням та затвердженням в установленому порядку, у відповідності з індивідуальним планом.

1.7. Формами академічної мобільності для осіб, що здобувають науковий ступінь, та наукових працівників є:

- участь у спільних наукових проектах;
- викладання;
- наукове дослідження;
- наукове стажування;
- підвищення кваліфікації.

2. Цілі та завдання академічної мобільності.

2.1. Основними цілями академічної мобільності є:

- підвищення якості освіти здобувачів наукового ступеню;
- підвищення ефективності наукових досліджень;
- підвищення конкурентоздатності здобувачів наукового ступеню на українському та міжнародному ринках освітніх послуг та праці;
- забезпечення індивідуального досвіду здобувачів наукового ступеню щодо інших моделей створення та поширення знань;
- залучення освітнього інтелектуального потенціалу до вітчизняного освітнього процесу на основі двосторонніх та багатосторонніх угод між вітчизняними та закордонними установами-партнерами;
- встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків;
- гармонізація основних стандартів з внутрішніх та зовнішніх установ-партнерів.

2.2. Основними завданнями академічної мобільності є:

- підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки учасників академічної мобільності, проведення досліджень з використанням сучасного обладнання і технологій, опанування новітніми методами дослідження, набуття досвіду проведення науково-дослідної роботи та впровадження її результатів;
- набуття професійного досвіду під час проходження навчальних та виробничих практик;
- підвищення рівня володіння іноземною мовою;
- посилення інтеграції освіти і науки, розвиток подальших наукових досліджень, поглиблення та поширення знань;
- підтримка взаємовідносин та наукових зв'язків з іншими країнами.

3. Організаційне забезпечення академічної мобільності.

3.1. Право на академічну мобільність здійснюється на підставі укладення договірних угод про співпрацю між Інститутом та вітчизняними і іноземними

установами-партнерами або їх основними структурними підрозділами, також можливе на підставі багатосторонніх договірних угод між Інститутом та установами-партнерами або їх основними структурними підрозділами, узгодженими та затвердженими на підставі чинного законодавства і нормативно-правовими актами НАН України як в рамках міжнародних угод про співробітництво в галузі освіти і науки, так і в рамках проектів Інституту та установ-партнерів.

3.2. Право на академічну мобільність здійснюється на підставі укладення договірних угод між Інститутом і учасником академічної мобільності, чи групою учасників академічної мобільності, як співробітників інституту, так і вітчизняних, іноземних здобувачів академічної мобільності; договори узгоджуються та затверджуються на підставі чинного законодавства та нормативно-правовими актами НАН України, як в рамках міжнародних угод про співробітництво в галузі освіти і науки, так і в рамках проектів Інституту та індивідуальних проектів учасників в галузі науки і освіти.

3.3. Організаційний супровід програм/проектів академічної мобільності в Інституті (укладення відповідних угод/договорів, інформування структурних підрозділів Інституту про наявні програми, ознайомлення їх з інформаційними пакетами установ-партнерів), надання методичної допомоги щодо оформлення документів для навчання, стажування тощо за програмами/проектами академічної мобільності (договори/угоди про навчання стажування тощо), здійснення зв'язків з установами-партнерами, контроль за виконанням програм/проектів тощо, забезпечується окремим наказом директора Інституту та фіксується у відповідних документах вченим секретарем Інституту, відділом кадрів та планово-виробничим відділом.

3.4. До участі у програмах академічної мобільності допускаються особи, які здобувають науковий ступінь, ведуть науково-педагогічну діяльність, наукові працівники та працівники Інституту, що здобувають ступінь вищої освіти.

3.5. Для безперервного супроводу програм академічної мобільності Інституту наказом директора призначається координатор програми академічної мобільності. Координатор академічної мобільності – це досвідчений науковий співробітник структурного підрозділу Інституту, добре обізнаний з плануванням та організацією навчального процесу в Інституті.

3.6. Координатор академічної мобільності виконує такі завдання:

- надає рекомендації щодо формування договорів про участь за програмами/проектами академічної мобільності учасниками академічної мобільності;

- погоджує договори/угоди тощо та подає їх на затвердження директору Інституту;

- за погодженням Вченої ради Інституту здійснює перезарахування результатів академічної мобільності, що були отримані здобувачами наукового ступеню у зв'язку із участю у програмі академічної мобільності;

- здійснює контроль за реалізацією договору академічної мобільності здобувача наукового ступеня на підставі відомостей про зараховані кредитні модулі з подальшим поданням пропозицій щодо продовження підготовки аспіранта або щодо його відрахування.

3.7. Вибір претендентів для участі в програмах академічної мобільності здійснюється Вченою радою Інституту, за участю представника Ради молодих вчених, з урахуванням:

- рейтингу успішності освоєння аспірантом освітньо-наукової програми;
- успішності у виконанні наукових досліджень за темою дисертації;
- рівня володіння іноземною мовою;
- мотивації до участі в академічній мобільності.

3.8. У випадку, якщо аспірант планує участь у міжнародній стипендійній програмі академічної мобільності, конкурсний вибір здійснюється організацією, яка надає грант на умовах і за критеріями, визначеними в установчих документах конкурсу.

3.9. Етапи, тривалість, зміст навчання, перелік необхідних документів та процедура їх подання для участі в програмі академічної мобільності регламентується договірними угодами між установами-партнерами, затверджується керівниками та розміщується на сайті Інституту впродовж 3 (трьох) днів з дня оголошення конкурсу.

3.10. Аспіранти, відібрані для конкретного навчання в установах-партнерах, які вирішили не переривати навчання в Інституті, повинні до початку навчання в установах-партнерах укласти з Інститутом договір/угоду про участь за програмою академічної мобільності.

Виконання визначеної договором/угодою про академічну мобільність навчальної програми може також здійснюватися за допомогою електронного зв'язку дистанційно (договір про академічну мобільність дистанційного навчання).

Учасникам програм академічної мобільності, які через одночасну участь за різними програмами (договорами\угодами) академічної мобільності в кількох установах (установах-партнерах) не можуть пройти навчальну чи виробничу практику у визначені Інститутом терміни, може бути запропоновано гнучкий графік їх роботи/навчання.

3.11. Всі навчальні умови договору/угоди про академічну мобільність є обов'язковими для виконання. За виконання договірних умов несе відповідальність здобувач академічної мобільності.

3.12. Учасник академічної мобільності, крім набування обов'язкового рівня знань визначеного у договорі/угоді академічної мобільності, має право самостійного вибору додаткових навчань, якщо це передбачено відповідними договорами/угодами між Інститутом та установами-партнерами.

3.13. Направлення учасників академічної мобільності за кордон здійснюється на підставі договору/угоди, затвердженого директором Інституту та відповідним відділенням НАН України, до складу якого входить Інститут.

Координатор академічної мобільності готує проект договору/угоди на основі наступних документів:

- заява на ім'я директора Інституту про участь за програмою академічної мобільності із візою-погодженням завідувача структурного підрозділу Інституту та заступника директора з наукової роботи;
- запрошення до участі в академічній мобільності (оригінал та його переклад) від закордонної установи/організації.

3.14. Після затвердження договору/угоди відповідним відділенням НАН України, до складу якого входить Інститут, директор Інституту видає наказ про участь за договірними умовами учасника/учасників у програмі академічної мобільності

3.15. За учасниками академічної мобільності зберігається основна посада і місце роботи на термін відповідно чинного законодавства України, оплата праці відповідно умов договору/угоди, що не заперечує чинному законодавству України.

3.16. Зміни до договору/угоди про академічну мобільність вносяться додатковими угодами, які є невід'ємною частиною до договору/угоди про академічну мобільність та оформлюються відповідно до чинного законодавства України.

4. Визнання та перезарахування результатів навчання аспіранта Інституту за програмою академічної мобільності.

4.1. Інститут визнає еквівалентними та перезараховує, відповідно до чинного законодавства, результати здобутого навчання учасником академічної мобільності в установах-партнерах.

4.2. Визнання результатів навчання в рамках академічної мобільності із установами-партнерами здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів (надалі – ЄКТС), або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків учасників, прийнятої у країні установи-партнера, якщо в ній не передбачено застосування ЄКТС.

4.3. Навчання та інші види навчальної діяльності зазначаються в договорі/угоді.

4.4. Перезарахування здобутих знань учасника академічної мобільності здійснює координатор на підставі наданого учасником-здобувачем документа з переліком та результатами навчання, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків аспіранта, завіреного в установленому порядку в установі-партнері.

4.5. Порядок ліквідації академічної різниці визначається відповідно до чинного законодавства України та чинного законодавства установи-партнера.

4.6. Результати атестації аспірантів у період навчання в установах-партнерах представляються за прийнятою там шкалою і переводяться у шкалу, прийняту в Інституті.

4.7. Підсумкова атестація аспірантів, які навчаються за програмою академічної мобільності, здійснюється у встановленому в Інституті порядку.

5. Обов'язки сторін-партнерів.

5.1. Інститут зобов'язаний:

- укладати договори/угоди про співробітництво щодо реалізації програм академічної мобільності учасників навчального процесу між Інститутом та установами\організаціями-партнерами, між Інститутом та учасниками академічної мобільності за узгоджувати навчальні програми;

- забезпечувати вільний і рівний доступ до інформації про наявність програми академічної мобільності та існуючі критерії відбору всім бажаючим прийняти участь;

- надавати учасникам академічної мобільності консультативні послуги під час оформлення документів для участі у програмах академічної мобільності;

- контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування учасників (іноземців) на території України;

- дотримуватися всіх взятих на себе зобов'язань згідно договірних умов.

5.2. Установа/організація – партнер, що приймає здобувача академічної мобільності, зобов'язана:

- зараховувати учасника академічної мобільності, направленого на навчання на визначених умовах, визначений строк, відповідно договору/угоди, затвердженого Інститутом установою-партнером та відповідно до норм законодавства приймаючої сторони;

- створювати усі необхідні умови для виконання учасниками індивідуального навчального плану;

- сприяти учасникам у вирішенні візових, житлових та побутових проблем;

- надавати можливість учасникам брати участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, представляти свої наукові роботи для публікацій, користуватися навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базами;

- контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування учасників (іноземців) на території своєї країни;

- після завершення навчання, практики тощо, видати учасникам документи, оформлені належним чином, про здобуті знання відповідно до програми академічної мобільності.

6. Права та обов'язки учасників навчального процесу, які беруть участь у програмах академічної мобільності.

6.1. Учасники навчального процесу мають право:

- продовжувати навчання або отримання додаткових знань за спорідненими напрямками та спеціальностями у відповідності з оформленою належним чином попередньою домовленістю з Інститутом;

- на безпечні та нешкідливі умови здобуття знань за програмою академічної мобільності;

- користуватись усіма доступними базами приймаючої сторони за програмою, договором/угодою академічної мобільності;

- брати участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, представляти свої наукові роботи для публікацій;

- отримувати документи про відповідний освітньо-кваліфікаційний рівень ступінь знань, якщо це не передбачено договором/угодою між установами/організаціями-партнерами в рамках програм академічної мобільності.

6.2. Учасники академічної мобільності зобов'язані:

- своєчасно надавати документи для участі в програмі академічної мобільності;

- дотримуватися законодавства, внутрішнього розпорядку та інших нормативно-правових документів країни перебування, приймаючої сторони, за програмою, договором/угодою академічної мобільності;
- успішно пройти навчання за затвердженим навчальним планом;
- після завершення навчання, практики, викладання тощо, за договором/угодою про академічну мобільність, вчасно повернутись до Інституту.

7. Звітування та оформлення документів за результатами навчання за програмою академічної мобільності.

7.1. Після повернення до Інституту учасник академічної мобільності надає Координатору академічної мобільності завірені належним чином установою/організацією-партнером документи, які засвідчують результати проходження програми академічної мобільності (звіт, сертифікати, диплом, виписку щодо навчальних досягнень тощо) для подальшого затвердження, оформлення їх в Інституті у відповідності з нормативно-правовими актами та чинним законодавством України.

7.2. Інститут в установленому порядку приймає рішення щодо подальшої роботи здобувача академічної мобільності, враховуючи знання, здобуті при участі в програмі академічної мобільності.

8. Фінансове забезпечення організації академічної мобільності.

8.1. Участь здобувачів академічної мобільності відбувається згідно із фінансовими домовленостями, що зазначаються в договорі/угоді про академічну мобільність.

8.2. У договір/угоду про академічну мобільність включаються відповідні статті щодо витрат та відповідальності сторін за їх виконання, а саме проїзд, стипендія, проживання, харчування, плата за навчання тощо.

8.3. Фінансування програм академічної мобільності, відповідно до договірних умов може здійснюватися за рахунок:

- грантів національних і міжнародних організацій та приватних фондів;
- коштів сторони-партнера Інституту;
- особистих коштів учасника;
- коштів фізичних та юридичних осіб-спонсорів, тощо.

9. Прикінцеві положення.

9.1. Положення розглядається на засіданні Вченої ради Інституту та затверджується директором Інституту.

9.2. Положення переглядається у разі зміни або доповнення чинного законодавства України та Розпоряджень, Постанов Національної академії наук України.

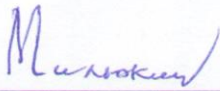
9.3. Пропозиції щодо доповнення або зміни до Положення розглядаються на засіданні Вченої ради Інституту та затверджується в установленому порядку.

9.4. Пропозиції щодо доповнення або зміни до Положення може вносити Координатор академічної мобільності.

9.5. Якщо інше прямо не передбачено цим Положенням, воно врегульовується Розпорядженнями, Постановами Національної академії наук України та чинним законодавством України.

Погоджено:

Заступник директора
з наукової роботи,
д-р хім. наук

Михайло МІЛЮКІН

" 14 " 12 2022 р.

Заступник директора
з наукової роботи,
д-р хім. наук

Людмила МЕЛЬНИК

" 14 " 12 2022 р.

Вчений секретар,
канд. хім. наук

Людмила ЮРЛОВА

" 14 " 12 2022 р.

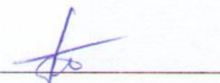
Зав. сектору науково-
правового забезпечення
діяльності інституту

Олена НЕІЗВЕСТНА

" 14 " 12 2022 р.

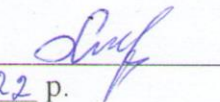
Відповідальна за
роботу аспірантури,
д-р хім. наук

Маргарита БАЛАКІНА

" 14 " 12 2022 р.

Зав. відділу кадрів

Олена МУСАЄВА

" 14 " 12 2022 р.